

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

8 november 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het af te sluiten samenwerkingsakkoord tussen de gewesten en de federale staat betreffende het Agentschap voor Buitenlandse Handel

Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de vraag van de Vlaamse industrie voor een intensiever exportpromotiebeleid

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over genderonevenwichten in de Vlaamse afvaardiging in de raad van beheer van de Nationale Delcredere dienst

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het resultaat van de inspanningen inzake internationale samenwerking in het kader van de horizontale begroting ontwikkelingssamenwerking

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Donderdag 8 november 2001

VOORZITTER : De heer Luc Van den Brande

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.16 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het af te sluiten samenwerkingsakkoord tussen de gewesten en de federale staat betreffende het Agentschap voor Buitenlandse Handel

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het af te sluiten samenwerkingsakkoord tussen de gewesten en de federale staat betreffende het Agentschap voor Buitenlandse Handel.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, één van de gevolgen van het Lambermontakkoord is de verdere decentralisering van de exportpromotie en -begeleiding. Ik gebruik bewust niet het woord regionaliseren, omdat de veranderingen niet zo verregaand zijn. Een aantal bevoegdheden en instellingen blijven wel degelijk federaal. Ik denk daarbij aan de Delcredere dienst, de waarborgen tegen invoer- en uitvoerrisico's, multilateraal handelsbeleid, enzovoort.

Uiteindelijk behelst het akkoord alleen maar de beslissing om de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel te ontmantelen om zo de bestaande onduidelijkheden en overlappingsen uit de weg te ruimen. Er zou evenwel een federaal agentschap voor de buitenlandse handel worden opgericht waarin de gezamenlijke initiatieven van de gewesten moeten worden gecoördineerd en waar studie-werk over buitenlandse markten zou worden verricht.

Waarom het per se nodig was om die zaken te handhaven, is me nog steeds niet duidelijk. We weten natuurlijk allemaal waarom dat agentschap werd opgericht. Hoe dan ook, er moet een samenwerkingsakkoord worden afgesloten tussen de gewesten en de federale overheid. Aangezien we het akkoord in zijn geheel moeten bekrachtigen of verwerpen, vind ik het zinnig om te reageren op een aantal zaken die in het ontwerp van samenwerkingsakkoord vervat zitten.

Mijnheer de minister, op basis van een aantal artikels uit het akkoord wil ik u enkele vragen voorleggen en opmerkingen formuleren. In artikel 4 staat dat het agentschap kan beslissen over en overgaan tot de organisatie van gezamenlijke handelsmissies op initiatief van één of meerdere gewesten of op vraag van de federale overheid. Ik veronderstelde dat het agentschap zich louter zou bezighouden met de coördinatie en zelf geen beslissingen zou treffen. Dat blijkt dus wel het geval te zijn.

Kunt u bevestigen dat het wel degelijk de bedoeling is dat de informatie, de studies en de documentatie die het agentschap verzamelt, uitsluitend ter beschikking worden gesteld van gewestelijke diensten ? Zijn het uitsluitend de gewesten die het contact zullen onderhouden met de individuele bedrijven ? Ik verwijs daarbij naar de verwarring die bestaat over het enige loket dat ten dienste zou staan van de bedrijven.

Artikel 5 bepaalt dat de Belgische diplomaten alle informatie – macro-economische, juridische, reglementering – doorgeeft aan het agentschap. De versnippering en onduidelijkheid uit het verleden wordt hierdoor gehandhaafd. Ofwel moeten de bedrijven hun informatie rechtstreeks bij het agentschap inwinnen, en dan blijft er een bijkomend loket bestaan, ofwel moeten ze zich wel degelijk richten tot het loket van de gewestelijke diensten. De gewesten moeten dan echter op hun beurt te

Van Nieuwenhuysen

rade gaan bij het federaal agentschap. Dat is zeer inefficiënt.

Een ander probleem is het gewicht dat Vlaanderen in die structuur zal hebben. In artikel 7 wordt gesproken over de raad van bestuur. Zoals u zich herinnert, heeft de Vlaamse regering zich – terecht – tegen de paritaire samenstelling van de raad van bestuur van de BDBH verzet. Mijnheer de minister, ik hoop dat u kunt bevestigen dat de huidige regering deze houding zal handhaven nu blijkt dat dezelfde verhoudingen worden gehanteerd voor het bestuur van het nieuwe agentschap.

Artikel 8 voorziet in het benoemen van een regeringscommissaris voor ieder gewest. Dit houdt in dat er drie regeringscommissarissen worden uitgenodigd op alle vergaderingen van de raad van bestuur, zij het dan met een raadgevende stem. Twee van die commissarissen zullen allicht Franstalig zijn. Als de erevoorzitter dan ook nog eens diegene wordt die algemeen wordt verwacht, en die vorige week duidelijk te kennen gaf tot welke taalrol hij behoort, dan wordt het onevenwicht helemaal onverdedigbaar.

In bijlage 2 van het ontwerp van samenwerkingsakkoord staat dat het begeleidingscomité, dat de uitvoering van de besluiten van de raad van bestuur coördineert, bestaat uit de leidend ambtenaar van het agentschap – en op dit moment is dat een Waal – en de leidend ambtenaren van Export Vlaanderen, van het Waalse exportagentschap en van het Brusselse exportagentschap. Ook daar is de verhouding minstens twee tegen één. Daarbij komt nog de directeur-generaal die bevoegd is voor de bilaterale economische betrekkingen van het federaal ministerie van Buitenlandse Zaken.

Is er nog wel sprake van enig taalevenwicht in het begeleidingscomité? Volgens artikel 9 kiest de raad van bestuur onder zijn leden een voorzitter en een ondervoorzitter, die tot een verschillend taalregime moeten behoren. Mijns inziens is het logisch dat de voorzitter tot het gewest behoort dat meer dan 70 percent van de Belgische export voor zijn rekening neemt. Hetzelfde gaat op voor de directeur-generaal, die wordt vermeld in bijlage 2. Wordt hierover nog onderhandeld of is dit allemaal al bedisseld? Wat is het standpunt van de Vlaamse regering terzake?

Daarnaast is er de personeelskwestie. Artikel 12 van het ontwerp van samenwerkingsakkoord bepaalt dat het aantal personeelsleden van het nieu-

we agentschap maximum 50 mag bedragen. Natuurlijk zijn het er ook 50 geworden. 40 personeelsleden komen van de huidige BDBH en 10 mensen worden van het agentschap gedetacheerd naar het federale ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit aantal kan mijns inziens op geen enkele manier worden verantwoord. Het personeel van de BDBH klaagt er nu al over dat het niets te doen heeft.

Dat is allerminst het geval voor het personeel van Export Vlaanderen. Er is altijd gezegd dat een deel van het personeel van de BDBH aan de slag zou gaan bij Export Vlaanderen, als het daartoe bereid was. Dat laatste is niet zo vanzelfsprekend. Het imago van Export Vlaanderen is niet zo goed. Enige tijd geleden maakte Export Vlaanderen nog vacatures bekend voor adjuncten van de directeur en medewerkers voor exportbegeleiding en -ondersteuning. Ik vind dit hoogst merkwaardig. Het Vlaamse personeel van de BDBH beschikt immers over heel wat expertise. Deze mensen verkeren daarbij nog steeds in het ongewisse over hun toekomst.

Naast de federale overheid kunnen de gewesten een bijdrage leveren aan de financiering van het agentschap, op basis van de verdeelsleutel inzake de personenbelasting. Het gaat hier niet om een verplichting. Ik zou graag weten of de gewesten inderdaad van plan zijn om deze dienst financieel te steunen, bovenop de honderd miljoen frank die hij krijgt van de federale overheid. Het gerucht gaat dat de gewesten van plan zijn om hiervoor 120 miljoen frank uit te trekken. Als dat klopt en daarenboven de afgesproken verdeelsleutel wordt gebruikt, dan moet volgens mij de Vlaamse overheid op zijn minst eisen dat daaraan het gepaste gevolg wordt gegeven voor de samenstelling van de raad van bestuur, de directie en het personeel.

Mijnheer de minister, er valt dus heel wat aan te merken op dit ontwerp van samenwerkingsakkoord. In welke mate liggen deze plannen vast? Welke toezeggingen heeft de Vlaamse regering gedaan? Zal het Vlaams Parlement nog de gelegenheid krijgen om dit toekomstige samenwerkingsakkoord uitgebreid te bespreken en eventueel te amenderen? Wordt dit een zaak die ons op een goede dag wordt voorgeschoteld en dan te nemen of te laten is?

De heer Luc Van den Brande, voorzitter: Mijnheer de minister, ik herhaal het standpunt dat we in de Costa hebben ingenomen. Overigens was de Costa een zesmaandelijks ritueel dat met grote ambities werd aangevat, maar geëindigd is als een schertsvertoning. Het is een stille dood gestorven.

Van den Brande

Ik heb altijd gepleit voor een centraal georganiseerde gegevensbank, maar ben geen voorstander van een agentschap zoals dat nu wordt voorgesteld. Zo'n gegevensbank had probleemloos kunnen worden aangemaakt door het directoraat-generaal van de internationale economische betrekkingen op het federaal ministerie van Buitenlandse Zaken. Een dergelijke informatiebron ter beschikking stellen van de gewestelijke diensten zou heel wat dubbel of zelfs driedubbel werk voorkomen.

Een centrale gegevensbank zou een einde maken aan de verwarde toestand ten gevolge van de zinloze concurrentie tussen de BDBH en de gewesten. Vervolgens zou het ook vanuit politiek oogpunt de mogelijkheid geboden hebben om rechtstreeks de nodige parlementaire controle uit te oefenen ten aanzien van de betrokken bevoegde minister van Buitenlandse Zaken met betrekking tot die gegevensbank. Voorts zou het ook perfect de dekking gegeven hebben om – indien gewenst – zendingen te laten begeleiden door iemand van het Hof.

De nu voorliggende formule zal de problemen niet volledig oplossen. Ik heb er altijd voor gepleit om heel duidelijk de waarde te zien van de exportpromotie als belangrijke steun voor de ondernemingen. De weg die men nu bewandelt, loopt mijns inziens volledig in de verkeerde richting. Er zijn heel wat vragen. We weten allemaal dat ongeveer 80 percent van het exportquotum uit Vlaanderen komt. Die verhoudingen in aantal van de bestuursorganen en van de mechanismen van dit nieuw op te richten federaal agentschap zijn dan ook onverklaarbaar.

Ten slotte lijkt het me vanzelfsprekend dat dit samenwerkingsakkoord in deze commissie moet worden behandeld. Er is dan natuurlijk wel een moeilijkheid, zoals met elk samenwerkingsakkoord: inzake amendering zijn er geen mogelijkheden, het is een zaak van ja of neen. Dat is immers de regel van het spel.

Wat de CD&V-fractie betreft, geloven we niet dat dit die broodnodige efficiënte en snelle manier van bestuur en van besluitvorming is. Zeker in de huidige economische omstandigheden is het belangrijk dat we goed kunnen werken ten dienste van de ondernemingen.

Minister Gabriëls heeft het woord.

Minister Jaak Gabriëls : Mijnheer de voorzitter, collega's, in de eerste plaats wil ik onderstrepen dat

we bezig zijn met twee operaties. Ten eerste is er vanzelfsprekend de implementatie van het Lambermontakkoord inzake de overheveling van de bevoegdheden van de gewesten. Daarnaast zijn we aan het onderzoeken hoe we dit nieuwe gegeven, samen met wat er komt aan nieuwe bevoegdheden, mensen en middelen, zullen organiseren.

Vooraf wil ik er ook op wijzen dat we hier te maken hebben met de formule van een samenwerkingsakkoord. Een aantal van de punten zijn heel voorwaardelijk, omdat er over die punten nog geen echt akkoord is. Er is momenteel enkel een ontwerp van samenwerkingsakkoord.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, het feit dat de gewesten daarvan de partners zijn, maakt het voor de toekomst duidelijk dat er zo weinig mogelijk bevoegdheden zullen worden afgestaan aan het federale niveau. Op de eerste en tot nu toe enige vergadering die ik samen met de andere bevoegde ministers heb gehad, zei ook de Waalse minister-president Van Cauwenberghe dat Wallonië niet bereid is om een verkregen bevoegdheid opnieuw over te hevelen naar het federale niveau.

Ik herhaal wel dat er nog een aantal punten moeten worden opgelost. Elk van de regio's beschikt overigens ook over een vetorecht en kan beletten dat er iets gebeurt. Als men niet akkoord is, kan men dus altijd een veto stellen.

Daarbij komt nog dat er onenigheid is over de verdeling inzake de personeelssituatie in het agentschap. Het wordt trouwens geen 'federaal agentschap', om mogelijke verwarring te vermijden met het Federaal Agentschap voor de Voedselveiligheid. Men zal het dus gewoon Agentschap voor Buitenlandse Handel noemen. Van Vlaamse kant vragen we dat regels inzake de taalkaders van toepassing zouden zijn. Wanneer zoiets deductief wordt opgebouwd, met een consensus van de gewesten en met een financiële inbreng van de gewesten, dan is het evident dat die regel zou spelen in het structurele aspect.

Hierover is echter nog geen akkoord. Men heeft eigenlijk alleen nog maar vergaderd op het niveau van commissies. De ministers zelf hebben nog maar één keer vergaderd. Binnenkort zal dat opnieuw gebeuren, om na te gaan welke punten we moeten trancheren en hoever we kunnen komen in een eventueel definitief samenwerkingsakkoord. Dit zal dan uiteraard aan deze commissie en aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

Gabriels

De commissievoorzitter heeft gevraagd of daaraan dan nog iets kan worden gewijzigd. Dat is natuurlijk zeer moeilijk omdat het om een samenwerkingsakkoord gaat tussen drie gewesten. We zullen natuurlijk de gevoeligheden van het Vlaams Parlement en van de Vlaamse regering meenemen. We zullen die dus niet zomaar laten vallen bij de onderhandelingen en bij het trancheren van de verschillende punten. We zullen deze gevoeligheden wel degelijk ter harte nemen. Dat garandeert de inspraak van het parlement.

Als eenmaal het samenwerkingsakkoord tussen de drie gewesten op het niveau van de regeringen is afgesloten, is het natuurlijk wel iets moeilijker om daar opnieuw wijzigingen in aan te brengen. Ik verwijs naar andere akkoorden, zoals voor de spoorwegen. Het kost sowieso al heel veel moeite en energie om een akkoord te bereiken. Het is dan uiteraard extra moeilijk om daarna de andere partners ertoe te brengen om toch nog eens opnieuw wijzigingen te aanvaarden. Daarom is het nuttig dat deze informatie wordt meegenomen, zodat we die punten ter harte kunnen nemen bij de ultieme onderhandelingen over een definitief akkoord.

Ik zal proberen om zo goed mogelijk te antwoorden op de verschillende vragen die werden gesteld. Er is op dit moment een ontwerp van samenwerkingsakkoord. De punten waarover nog onenigheid bestaat, zijn nog niet vastgelegd. Voor ons gaat dit vooral over het al dan niet invullen van taken van gemeenschappelijk belang. Dit is de bevoegdheid van de raad van bestuur. We willen niet op de zaken vooruitlopen.

De aarzeling aan Waalse kant stelt me gerust. De overheveling van de bevoegdheden, die via een politiek akkoord en een tweederdemeerderheid tot stand is gekomen, zal niet zo maar uit handen worden gegeven. De gewesten zullen op hun strepen staan om de bevoegdheden maximaal bij de deelgebieden te leggen.

In het ontwerpakkoord over het agentschap is voorzien in een personeelsbezetting van 50 mensen. Op de eerste vergadering hebben we gezegd dat dit te veel is. Waarschijnlijk zullen 40 werknemers of zelfs minder volstaan. De activiteiten worden immers voor het grootste deel op gewestelijk niveau uitgevoerd.

Er is een akkoord dat uit het huidige personeelsbestand maximaal 40 percent zal overkomen van de BDBH. Dit zou inhouden dat een tiental personen

naar Buitenlandse Zaken zou overgaan om te zorgen voor de algemene coördinatie. De voorzitter van deze commissie had daarnet een goede suggestie over het opslaan en het beheer van de data. We zullen daarmee rekening houden. Ze moet ons toelaten op een rationele en correcte wijze het gegevensbestand te beheren. Als men 10 mensen vraagt die tot nog toe werkzaam zijn in de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel, dan is het logisch dat men iets in de plaats stelt. Dit zou inhouden – en ik spreek in de voorwaardelijke wijs – dat er 132 mensen naar de gewesten gaan.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, de berichten die ik ontvang verschillen van de uwe. Ik hoor dat de mensen wel degelijk de overstap willen maken naar Export Vlaanderen, zelfs massaal. Er is meer aarzeling bij het huidige personeel van Export Vlaanderen dan bij dat van de BDBH. In het verleden werden er diverse financiële verloningsystemen uitgebouwd en werden andere voordelen gekoppeld aan bepaalde toestanden op het federaal niveau. Bovendien is er nog een zeer groot onderscheid tussen de verschillende personeelsleden, opdrachthouders, die binnen Export Vlaanderen actief zijn. Ik ben bezig om dit op het Vlaamse niveau beter te structureren en te organiseren. Het onmiddellijk wegwerken van alle verschillen is echter niet mogelijk en misschien zelfs niet wenselijk.

We willen wel zorgen voor een betere symbiose tussen hetgeen nu bestaat in Vlaanderen. We willen klaar zijn vooraleer de personeelsleden van de BDBH overstappen om de verwarring niet nog te vergroten. Ik druk er nogmaals op dat ik nog steeds in de zuiver voorwaardelijke wijs spreek. We zullen trachten de bezetting van het agentschap voor buitenlandse handel zo klein mogelijk te houden.

Wat de financiële kant van de zaak betreft, zou een dotatie van 100 miljoen frank of 2.478.935,25 euro worden ingeschreven voor 2002. De volgende jaren zou dat bedrag worden geïndexeerd. De gewesten kunnen – maar zijn niet verplicht – daar bovenop een bijkomende financiële bijdrage leveren op grond van de verdeelsleutel waar u naar hebt verwezen. Het gaat daarbij om artikel 35 sexies van de bijzondere wet van 16 januari 1989. Voor Vlaanderen zou dit 62,17 percent betekenen, voor Wallonië 28,82 percent en voor Brussel 9,06 percent.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, over het bedrag van 125 miljoen frank dat u aanhaalt, bestaat geen akkoord. Ook het Waals Gewest staat erg terughoudend tegenover een te hoge dotatie vanuit de ge-

Gabriels

westen aan het agentschap voor buitenlandse handel.

Wat de informatie aan de personeelsleden betreft, is er een dubbele operatie aan de gang. We zullen daar in Vlaanderen trouwens nog andere actoren dan Export Vlaanderen bij betrekken. We doen al het mogelijke om de personeelsleden te informeren. We hebben de mensen van de BDBH zoveel mogelijk ingelicht over hun rechten indien ze overstappen.

Op 1 oktober 2001 was er nog een vergadering waarop minister Neyts aanwezig was. Ondertussen werken we volop aan een vervolgsessie om bijkomende vragen van het personeel te beantwoorden. De keuze zal voor een deel samenhangen met hoe wij de zaken zien en hoe zij daaraan kunnen beantwoorden.

Niet alle personeelsleden van de vroegere BDBH moeten overstappen naar Export Vlaanderen. We zullen ons inspannen om de beste mensen op de beste plaats tewerk te stellen. Hiervoor voorzien we onder meer in een assessment van elk personeelslid om na te gaan welke begeleiding en extra opleiding we kunnen aanbieden om de overgang zo aangenaam en doeltreffend mogelijk te maken.

Bepaalde beslissingen, zoals de wijze van overdracht, moeten op federaal niveau worden genomen. Daarover kan ik vandaag geen informatie geven. Ondertussen heb ik via de regeringscommissaris aan de raad van bestuur gevraagd geen nieuwe personeelsleden voor Export Vlaanderen aan te nemen.

Als conclusie kan ik u antwoorden dat nog te veel zaken voorwaardelijk zijn. We zijn wel met twee operaties bezig. Ik zal bij de uiteindelijke onderhandelingen voor het op het federaal niveau te organiseren gegeven, contact houden met de Waalse en Brusselse collega's om te zorgen dat in het ultiem akkoord de gewesten maximaal bedeed worden.

We moeten zorgen dat Vlaanderen zo vlug mogelijk een efficiënt orgaan opzet om in het buitenland performant te kunnen functioneren.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik blijf erbij

dat het concept van een federaal agentschap overbodig is. De gewesten waren perfect in staat om, waar nodig, een samenwerking op het getouw te zetten. De gewesten en de gewestregeringen waren daar zelf ook van overtuigd. Ze hebben zich echter het agentschap laten opsolferen door de federale overheid en het Hof. Laten we een kat een kat noemen. We weten allemaal dat dit agentschap draait rond het erevoorzitterschap van de kroonprins, die zijn bezigheid op het vlak van de buitenlandse handel moet behouden. Meer moet daar niet achter worden gezocht.

Mijnheer de minister, het gewicht van de gewesten waarnaar u verwijst, wens ik toch enigszins te relativiseren. De gewesten hebben niet kunnen of willen beletten dat dit agentschap tot stand is gekomen.

Het feit dat u de term 'federaal' uit de benaming van het agentschap laat vallen, zal de verwarring voor de buitenwereld alleen maar vergroten. Wie is er nu bevoegd voor de buitenlandse handel? Export Vlaanderen, het Agentschap voor Buitenlandse Handel? Het zou duidelijker zijn geweest indien men het woord 'federaal' had behouden of had aangetoond dat het agentschap op een ander niveau functioneert dan Export Vlaanderen.

U zegt dat Vlaanderen indien nodig een vetorecht heeft. Dat is waarschijnlijk juist, maar dat wil niet zeggen dat Vlaanderen zijn rechtmatige positie in het agentschap niet zou moeten opeisen. Het Vlaamse aandeel in de Belgische export moet in overeenstemming zijn met de samenstelling van de raad van bestuur, de directie en het personeel.

Mijnheer de minister, volgens u is het laatste woord nog niet gezegd over het personeelskader. Volgens geruchten die de ronde doen in de BDBH is dit evenwel een uitgemaakte zaak. Het maximum van 50 zal wel degelijk worden bereikt.

Ik wil geen welles-nietesdiscussie beginnen over de mogelijke overstap van een deel van het personeel van de BDBH naar Export Vlaanderen. Ongetwijfeld zal iedereen voor zich daar een beslissing over nemen. De onzekerheid is zeer groot, en die toestand mag niet lang meer duren. Er moeten knopen worden doorgemaakt. Van de informatievergadering zijn de personeelsleden eigenlijk niet veel wijzer geworden.

Het is een goede zaak dat Export Vlaanderen de afhandeling van de vacatures uitstelt tot er meer zekerheid is over het lot van het personeel van de BDBH.

Er komt dus inderdaad een gewestelijke bijdrage aan de financiering van het agentschap. Mijns inziens volstaat 100 miljoen frank nochtans ruimschoots.

De heer Luk Van den Brande, voorzitter : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Naar mijn mening was het toch nuttig geweest om een gecentraliseerde gegevensbank te creëren in het directoraat-generaal voor de internationale economische betrekkingen. Wellicht zou dat een federaal agentschap overbodig maken.

In de bijzondere wet over de oprichting van dit agentschap staat dat het zal beslissen over en overgaan tot de organisatie van gemeenschappelijke, gezamenlijke handelsmissies op initiatief van een of meer gewesten of op vraag van de federale overheid, en dat het informatie, studies en documentatie over de buitenlandse markt zal organiseren, ontwikkelen en verspreiden. Uit deze tekst blijkt dus dat het agentschap tot actie kan overgaan na een vraag van een van de vertegenwoordigde overheden. De tekst zegt niet dat er unanieme instemming moet zijn om iets op touw te zetten.

Mijn betoog is niet gericht tegen de ene of de andere. Het is uitsluitend een pleidooi voor meer efficiëntie en tegen dubbel werk. Niemand is ermee gediend dat verschillende diensten naast elkaar werken. Daarom blijven we tegen het huidige voorstel gekant. Afgezien daarvan hebt u zelf opgemerkt dat een aantal discussies nog niet werd afgesloten. Er moet worden geprobeerd om er toch nog het beste van te maken, ondanks het slechte kader.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer Van Nieuwenhuysen, ik heb al heel wat staatshervormingen meegemaakt. Nog nooit heeft het parlement zo snel een voorstel goedgekeurd. Als we erin slagen om in januari of februari de bevoegdheid voor buitenlandse handel en landbouw grotendeels in handen van de gewesten te geven, dan zal dat een absoluut record zijn. Ik spreek met kennis van zaken.

De bedrijven kunnen uitsluitend bij de gewesten terecht. Zowel in Vlaanderen als in Wallonië is de minister van Economie ook bevoegd voor Buitenlandse Handel. Dat is heel belangrijk om te voorkomen dat er krachten zouden worden verspild.

Er zal weinig kans zijn op verwarring, aangezien de bedrijven zoals gezegd enkel bij de gewesten kunnen aankloppen. Het federale agentschap zal hoogstens vier reizen per jaar mogen organiseren. Ik heb met mijn Waalse collega afgesproken dat we

elkaar niet voor de voeten zullen lopen, en dat de nodige soberheid aan de dag zal worden gelegd, zelfs als de delegatie wordt geleid door prins Filip.

De commissieleden zijn terecht bekommerd om het personeel. Mijn eerste zorg is dat de Vlaamse ondernemers hier beter van worden.

De voorzitter : Mijnheer de minister, bij mijn weten is er een belangrijk verschil tussen de uitvoering van een hervorming op negen maanden of op tweeënhalf jaar. Ten tijde van het Sint-Michielsakkoord stonden in maart de nodige afspraken in het regeerakkoord, werden op 29 september 1992 de ontwerpen voorgelegd aan het parlement, en gebeurde de stemming heel kort daarna.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van Nieuwenhuysen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de vraag van de Vlaamse industrie voor een intensiever exportpromotiebeleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de vraag van de Vlaamse industrie voor een intensiever exportpromotiebeleid.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, in de tijd tussen het moment waarop ik mijn vraag indiende en nu zijn de omstandigheden drastisch veranderd. De oproep van de betreffende sectoren aan de regering dateert van begin juli. Mijn vraag werd ontvangen op 17 juli en wordt behandeld op 8 november.

Bogaert

De Vlaamse bouwconfederatie, Febeltex en Agiora Vlaanderen voorspelden destijds dat er in de bouw, ICT en textiel 10.000 tot 12.000 banen zouden bijkomen. Deze organisaties vertegenwoordigen 57 percent van de industriële werkgelegenheid en 40 percent van de Vlaamse export.

Die drie sectoren hebben hun krachten gebundeld en zijn gezamenlijk naar de overheid gestapt. Een van hun hoofdvragen was dat er een intensiever exportpromotiebeleid zou worden gevoerd. Ze refererden toen uiteraard aan de Lambermontakkoorden.

De vraag is natuurlijk gesteld in betere tijden en met betere prognoses. In minder goede tijden en met minder goede prognoses is deze vraag nog veel acuter en veel belangrijker. Een groot deel van onze welvaarts- of welzijnsstaat is immers afhankelijk van de export. Daarom moet er vanuit onze eigen Vlaamse bevoegdheid een dynamiek ontstaan in ons exportpromotiebeleid, rekening houdend met de Lambermontakkoorden, en zonder koninklijke agentschappen. In goede tijden moeten we proberen de lat steeds hoger te leggen, maar in slechte tijden moeten we proberen de lat minstens te laten liggen waar ze lag.

Mijnheer de minister, in het licht van dit alles heb ik voor u de volgende vragen. Kunt u de prognoses van toen bevestigen of moeten ze worden bijgesteld? Het gaat hier om iets wat echt wel gevolgen heeft voor de export, de werkgelegenheid en de levensstandaard. Welk beleid bent u van plan te voeren inzake buitenlandse handel en exportpromotie? Die vraag geldt uiteraard zelfs vooraleer met dat agentschap wordt gestart en vooraleer dat alles is overgeheveld. Het gaat hier immers om een acuut probleem.

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is uiteraard gevaarlijk om prognoses van enkele maanden geleden als uitgangspunt te nemen. Ondertussen is er immers duidelijk wel het een en ander veranderd. Een aantal zaken konden natuurlijk wel worden verwacht na de periode van oververhitting van onze economie. Hetgeen versneld en in grotere mate tot uiting is gekomen na 11 september, hoef ik u uiteraard niet allemaal meer te vertellen.

Het is belangrijk een aantal aspecten aan te halen. Internationaal ondernemen is vanzelfsprekend van

essentieel belang voor de gezondheid van een kleine open economie. De beleidsnota Buitenlands Beleid 2000-2004, met het extern economisch beleid van de regering, onderschrijft dit heel duidelijk.

Op mijn vraag heeft ook de raad van bestuur van Export Vlaanderen samen met de betrokken medewerkers zich via verschillende werkgroepen vandaag over de toekomstige werking van Export Vlaanderen gebogen, na de beslissing van de overdracht van de middelen en de bevoegdheden naar de gewesten.

De conclusies van de verschillende werkgroepen zullen leiden tot een nieuwe strategie die in belangrijke mate rekening zal houden met de bevindingen van de beroepsverenigingen. Begin volgend jaar zal die nieuwe strategie vastliggen. Ik neem me dan ook voor daarover een uitgebreider debat in het parlement te houden.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Ik dank de minister voor zijn antwoord.

De voorzitter : We zullen hier inderdaad later nog dieper op moeten ingaan.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over genderonevenwichten in de Vlaamse afvaardiging in de raad van beheer van de Nationale Delcrederedienst

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over genderonevenwichten in de Vlaamse afvaardiging in de raad van beheer van de Nationale Delcrederedienst.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is eigenlijk een beetje belachelijk dat ik uw tijd in beslag moet nemen met deze vraag. Ik heb deze vraag echter op 11 januari van dit jaar als schriftelijke vraag ingediend, maar ik heb tot nu toe nog altijd

Van Cleuvenbergen

geen antwoord gekregen. Dit is ook als zodanig vermeld in het Bulletin van Vragen en Antwoorden.

Daarom heb ik dan begin juli per brief gevraagd om de schriftelijke vraag om te zetten in een vraag om uitleg. Het resultaat is dus dat een vraag van 11 januari 2001 vandaag in deze commissie wordt behandeld. Eigenlijk vind ik zelf dat dit onderwerp geen vraag om uitleg waard is.

Er zijn echter twee redenen waarom ik deze vraag toch wil stellen. Ten eerste gaat het om iets wat ik continu volg, zij het dan meestal wel op andere terreinen. Ten tweede vind ik gewoon ook dat het Reglement van het Vlaams Parlement en de rechten van de Vlaamse volksvertegenwoordigers moeten worden gerespecteerd.

In haar vergadering van 20 oktober 2000 vaardigde de Vlaamse regering de heren Hugo Van Driessche en Rudy De Meyer af naar de raad van beheer van de Nationale Delcredere dienst. Als plaatsvervangers werden de heren Daniël Geerts en Theodoor Vanden Berghé aangewezen. Het gaat dus uitsluitend om mannen. Nochtans engageerde de Vlaamse regering zich ertoe extra inspanningen te leveren om tot een evenwichtiger samenstelling van de raden van bestuur te komen.

Ik wil toch ook op het volgende wijzen. Het gaat hier om een vergadering van 20 oktober 2000. De decreten bepaalden dat op 1 januari 2001 de samenstelling van deze raden een minimumvertegenwoordiging van één derde diende te hebben. De beslissing van de Vlaamse regering beantwoordde dus zeker niet aan de geest van het decreet.

Mijnheer de minister, deed de regering voor deze aanstellingen een beroep op de Pluspuntbank ? Bij de decreten die eisten dat er een vertegenwoordiging van één derde diende te komen in advies- en beheersorganen, werd immers de Pluspuntbank opgericht. Dit is een soort bank waarin kandidaten zich spontaan kunnen inschrijven en waarbij hun CV wordt opgenomen, zodat men veel gerichter raden van bestuur en adviesorganen kan invullen.

Toen we de discussie over deze decreten voerden, hebben we gezegd dat de invulling ervan de basis kon leggen om op een meer democratische manier advies- en beheersorganen samen te stellen. Door

gebruik te maken van de Pluspuntbank kunnen we immers meer doorzichtigheid creëren. Iedereen kan zien wat de competenties zijn van bepaalde mannen en vrouwen. Men kan ook zien waar er vacatures of in te vullen plaatsen zijn, zodat iedereen die belangstelling heeft, dat kan laten blijken.

Mijnheer de minister, deed de regering voor deze aanstellingen een beroep op de Pluspuntbank ? Hoe werd deze afvaardiging bekendgemaakt ? Welk profiel werd vooropgesteld ?

De voorzitter : Minister Gabriëls heeft het woord.

Minister Jaak Gabriëls : Mevrouw Van Cleuvenbergen, ik begrijp uw ongenoegen. U zult echter ook wel begrijpen dat ik niet verantwoordelijk ben voor het feit dat deze vraag niet beantwoord werd, zodat u ze nu mondeling moet stellen. Dit neemt niet weg dat ik nu zeer graag een antwoord zal geven op uw vragen.

Op 20 oktober 2000 heeft de Vlaamse regering de heren Van Driessche en De Meyer inderdaad afgevaardigd naar de raad van beheer van de Nationale Delcredere dienst. De Vlaamse regering deed voor deze aanstelling geen beroep op de Pluspuntbank. De afvaardiging namens het Vlaams Gewest werd door de minister-president schriftelijk bekendgemaakt aan de federale minister van Telecommunicatie, Overheidsbedrijven en Participaties.

In artikel 12 van het KB van 31 augustus 1939, zoals gewijzigd, wordt geen profiel vooropgesteld voor de vertegenwoordigers van de gewesten in de raad van beheer van de Nationale Delcredere dienst. Deze afgevaardigden werden nog niet opgenomen in de raad van beheer van de Nationale Delcredere dienst.

Dankzij het Lambermontakkoord echter, zal de Vlaamse vertegenwoordiging in onder andere deze dienst versterkt worden. De onderhandelingen daarover zijn nog niet afgerond, maar op basis van de uitkomst zullen ongetwijfeld nieuwe kandidaten moeten worden afgevaardigd voor de raad van beheer. Ik neem uw aanbeveling mee wanneer het moment daarvoor gekomen is.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de minister, ik dank u voor dit engagement.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen, het gaat hier inderdaad om zaken die essentieel zijn voor de democratische besluitvorming.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het resultaat van de inspanningen inzake internationale samenwerking in het kader van de horizontale begroting ontwikkelingssamenwerking

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Hostekint tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het resultaat van de inspanningen inzake internationale samenwerking in het kader van de horizontale begroting ontwikkelingssamenwerking.

De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb deze vraag aan alle Vlaamse ministers gesteld om na te gaan wat er is gebeurd met het horizontaal beleid inzake de ontwikkelingssamenwerking van de Vlaamse regering. Het is niet mogelijk om van alle ministers een antwoord te krijgen omdat binnenkort de nieuwe begrotingsbesprekingen van start gaan.

Mijnheer de minister, ik besef dat u niet verantwoordelijk bent voor alle beslissingen die werden genomen. U bent relatief nieuw op dit departement. U weet echter dat minister van Ontwikkelingssamenwerking Anciaux in zijn beleidsbrief 2000-2001 het concept heeft gelanceerd van de samenwerkingsontwikkeling. Dit komt erop neer dat men in Vlaanderen van hoog tot laag, van regering over gemeente tot bevolking, een bewustmakingsproces op gang wil brengen om een breder draagvlak te creëren om de solidariteit tussen Noord en Zuid te versterken.

Het beleid van minister Anciaux en van de Vlaamse regering steunt op drie pijlers : de opvoeding en sensibilisering van vooral jongeren, de gemeenten, die – weliswaar beperkte – middelen krijgen om eigen ontwikkelingsprojecten op te starten, en het horizontaal beleid binnen de Vlaamse regering. Over dit laatste punt handelt mijn vraag. Dit beleid

is erop gericht om bij iedere minister een derdewereldreflex te creëren. Ik had van bij de aanvang mijn twijfels over de wil van iedere minister om zich in te zetten voor ontwikkelingssamenwerking.

Minister Anciaux heeft een aantal cijfers vooropgesteld. Iedere minister zou de internationale middelen waarover hij beschikt in kaart brengen. 10 percent van die middelen zou door de betrokken beleidsverantwoordelijke worden besteed aan projecten voor ontwikkelingssamenwerking.

Uit een eerste raming in de begroting van 2001 bleek dat het totale bedrag voor de hele Vlaamse regering 6 miljard frank bedroeg. Als daar de 10-percentregel op wordt toegepast, dan zou volgens minister Anciaux 600 miljoen kunnen worden besteed aan ontwikkelingssamenwerking. In april heeft minister Anciaux de eigenlijke resultaten bekendgemaakt. Het bleek om een bedrag van 207 miljoen frank te gaan. Het wantrouwen van de commissie was dus enigszins gegrond.

Mijnheer de minister, de internationale middelen van uw departement zijn groot. U bent immers verantwoordelijk voor Buitenlandse Handel en Economie. Die middelen liggen uiteraard vast. Binnen de Vlaamse regering zei men echter dat 10 percent daarvan zou gaan naar ontwikkelingssamenwerking. Tijdens de vorige vergadering heeft de heer Sarens een vraag gesteld aan minister Anciaux. Hij ergerde zich aan bepaalde uitspraken van zowel minister-president Dewael als uzelf ten aanzien van Vietnam. U zei, en ik citeer uit de Handelingen van 18 oktober 2001 : 'Ontwikkelingssamenwerking moet het tempo van de economische samenwerking volgen. Wie daar tegen is, lijdt aan een Sinterklaassyndroom'.

We hebben al verscheidene malen met minister Anciaux gediscussieerd over ontwikkelingssamenwerking. Net zoals buitenlandse handel zal die voor Vlaanderen steeds belangrijker worden. Minister Anciaux zei heel duidelijk dat er twee principes zijn die men zeker moet respecteren. Het eerste is de niet-gebonden hulp. Ik hoop dat dit ook gebeurt en dat de Vlaamse parlementsleden daar zeer nauwgezet op zullen toezien. Daarnaast is er het principe van de concentratie. Het concentratiebeleid moet op dit moment voornamelijk gericht worden op Afrika, op Zuid-Afrika in het bijzonder. Vanaf volgend jaar komt daar ook Marokko bij. Een andere concentratie betreft Chili in Zuid-Amerika.

Het concentratiebeleid is nodig omdat de middelen voor ontwikkelingssamenwerking zeer beperkt

Hostekint

zijn. Ik hoop dat door de regionalisering de middelen van volgend jaar worden verhoogd tot meer dan 1 miljard frank. Als men de enorme problemen ziet in het Zuiden, dan is dat bedrag echter peanuts.

We hebben gezien wat de federale overheid gedurende jaren heeft gedaan. Er was een vermenging tussen economische belangen en de zogenaamde belangen van ontwikkelingslanden. We weten allemaal tot welke excessen dit in de jaren tachtig en negentig heeft geleid in Afrika.

We nemen nu een nieuwe start met de ontwikkelingssamenwerking in Vlaanderen. We mogen zeker niet dezelfde fouten maken. Men heeft orde op zaken gesteld. Er is een opvolgingscommissie opgericht. Ik hoop dat men ook op federaal vlak het principe van de niet-gebonden hulp zal hantieren. Mijnheer de minister, ik hoop dat uw visie aansluit bij de principes die werden vastgelegd door minister Anciaux en deze commissie.

Mijnheer de minister, hoeveel bedragen de internationale middelen op de begroting van de departementen Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting? Welk bedrag is gereserveerd voor ontwikkelingssamenwerking? Over welke projecten gaat het? Bent u bereid om wat uw bevoegdheden betreft de middelen voor ontwikkelingssamenwerking te verhogen?

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer Hostekint, deze vraag heeft niet rechtstreeks te maken met mijn bevoegdheden. Onrechtstreeks zijn er evenwel inderdaad raakvlakken. Voor de buitenlandse handel is de exportpositie van Vlaanderen vanzelfsprekend heel belangrijk. Van de 8.000 miljard frank buitenlandse handel neemt Vlaanderen meer dan 70 procent voor zijn rekening. Niet alleen de export is groot, ook de import. Er zijn dus zeker verbanden tussen buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking. Dat heb ik overigens zelf kunnen vaststellen in Vietnam.

Momenteel is er geen specifieke bijdrage aan de ontwikkelingssamenwerking. Door onze aanwezigheid in de buitenlandse kantoren worden we natuurlijk geconfronteerd met deze materie. In 2004 wordt ontwikkelingssamenwerking een regionale bevoegdheid. Het spreekt vanzelf dat we samenwerkingsverbanden moeten organiseren om te vermijden dat er ook nog eens een aparte verantwoor-

delijke voor de ontwikkelingssamenwerking bijkomt in alle buitenlandse afdelingen. Op die manier kunnen we wellicht in veel meer landen actief zijn.

In Zuid-Amerika zijn er kantoren in Argentinië, Brazilië, Chili, Peru, Mexico en Venezuela. In Noord-Afrika zijn er kantoren in Marokko en Tunesië. In Zuid-Afrika is er een in Johannesburg. In Azië zijn er kantoren in de Filipijnen, Maleisië, Thailand, Indonesië, Indië, Vietnam, en China. Ik ben het ermee eens dat het personeel van deze bureaus zich ook moet inzetten voor ontwikkelingssamenwerking, daar waar er raakvlakken zijn.

Qua huisvesting zijn er wél concrete initiatieven. In de beleidsnota over buitenlands beleid en Europese aangelegenheden voor 2000-2004 wordt gezegd dat in specifieke domeinen en met betrekking tot doelgerichte projecten Vlaanderen actief zal deelnemen aan de opbouw van Palestina, rekening houdend met de behoeften van de Palestijnse partner. Het Vlaams Parlement heeft die visie van de regering gesteund met zijn resolutie van 23 februari 2000, en gevraagd de nodige initiatieven te nemen.

Op haar vergadering van 15 december 2000 heeft de Vlaamse regering over dit onderwerp twee ontwerpbesluiten goedgekeurd over de herstelling en heropbouw van woningen in Palestina en Zuid-Afrika. Beide subsidies werden ingeschreven in de begroting van 2000. De steun voor het Marokkaanse project via de Belgisch-Marokkaanse Stichting voor Weeskinderen maakt deel uit van de bijdrage van het beleidsdomein huisvesting aan de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking en internationale solidariteit.

Voor Zuid-Afrika gaat het om 9 miljoen frank uit de begroting van 2000, voor Palestina om 40 miljoen frank uit de begroting van 2000, en voor Marokko om 2 miljoen frank uit de begroting van 2001.

Het departement Economie onderneemt geen acties in het kader van ontwikkelingssamenwerking. We zullen evenwel zeker streven naar synergie waar dat mogelijk is. Een kleine regio als Vlaanderen kan moeilijk overal aanwezig zijn.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben het volledig eens met uw opmerkingen over de samenwerking

Hostekint

inzake huisvesting. We spelen in op de nood aan huisvesting in bepaalde gebieden.

De Vlaamse regering is overeengekomen dat elke minister 10 percent van zijn of haar internationale middelen zal besteden aan ontwikkelingssamenwerking. Uw uitspraken in Vietnam stemmen daarmee overeen. Tussen economie, buitenlandse handel, economische ontwikkeling en samenwerkingsontwikkeling zou een nauwe band moeten bestaan. U onderschrijft dit principe.

Ik vrees echter dat bij zo'n nauwe samenwerking het economische de bovenhand zal krijgen op de ontwikkelingssamenwerking, en dat de selectie van projecten zal gebeuren op basis van economische criteria. Het horizontaal beleid van de Vlaamse regering moet uitgaan van de belangen van de ontwikkelingssamenwerking, en niet van de economische belangen. Factoren als exportmogelijkheden voor de Vlaamse bedrijven mogen niet in aanmer-

king worden genomen. Ik ben bang dat de economische kant van de zaak zal primeren op de noden van de ontwikkelingssamenwerking.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer Hostekint, in het kader van de VVOB steunen we in Vietnam een project voor de opleiding van jonge economen tot startende ondernemers aan de economische hogeschool en de universiteit van Ho Che Minh-stad, het vroegere Saigon. Dat is een mooi voorbeeld van het samengaan van economie en ontwikkelingssamenwerking. Synergie is dus perfect mogelijk. Het enige dat de mensen ter plaatse verwachten, is dat onze inspanningen leiden tot de verbetering van hun levensomstandigheden. Dat is wat telt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.25 uur.*
